

فصل ششم: مفاهیم اصلی بودجه‌بندی

تمرین ۱) شرکت تولیدی باستان، سه نوع محصول الف، ب و ج را تولید می‌کند. بودجه مقادیر تولید برای سال ۱۳۷۵ به شرح زیر تهیه شده است:

محصول	سه ماهه			
	اول	دوم	سوم	چهارم
الف	۲۰۰۰	۴۰۰۰	۸۰۰۰	۶۰۰۰
ب	۱۰۰۰	۴۰۰۰	۶۰۰۰	۴۰۰۰
ج	۵۰۰	۱۰۰۰	۲۰۰۰	۱۵۰۰
جمع سالانه				

نیازمندی‌های ساعات کار مستقیم برای تولید این محصولات به شرح زیر و نرخ دستمزد ۲۰۰ ریال در ساعت است:

محصول	الف	ب	ج
ساعات کار لازم	۲	۳	۴

با استفاده از اطلاعات بالا، بودجه دستمزد مستقیم را برای هر یک از سه ماهه‌های سال ۱۳۷۵ تهیه کنید. ضمناً فرض بر این است که موجودی‌های کار در جریان ساخت در اول و آخر دوره صفر می‌شود.

پاسخ)

بودجه دستمزد مستقیم شرکت تولیدی باستان برای هر یک از سه ماهه‌های سال ۱۳۷۵

محصول (الف)	سه ماهه				
	اول	دوم	سوم	چهارم	
بودجه مقدار تولید	۲۰۰۰	۴۰۰۰	۸۰۰۰	۶۰۰۰	
ساعات کار لازم برای تولید یک واحد	۲	۲	۲	۲	
جمع ساعات کار لازم	۴۰۰۰	۸۰۰۰	۱۶۰۰۰	۱۲۰۰۰	
نرخ دستمزد	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	
بودجه دستمزد محصول (الف)	۸۰۰۰۰۰	۱۶۰۰۰۰۰	۳۲۰۰۰۰۰	۲۴۰۰۰۰۰	
محصول (ب)					
بودجه مقدار تولید	۱۰۰۰	۴۰۰۰	۶۰۰۰	۴۰۰۰	
ساعات کار لازم برای تولید یک واحد	۳	۳	۳	۳	
جمع ساعات کار لازم	۳۰۰۰	۱۲۰۰۰	۱۸۰۰۰	۱۲۰۰۰	
نرخ دستمزد	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	
بودجه دستمزد محصول (ب)	۶۰۰۰۰۰	۲۴۰۰۰۰۰	۳۶۰۰۰۰۰	۲۴۰۰۰۰۰	
محصول (ج)					
بودجه مقدار تولید	۵۰۰	۱۰۰۰	۲۰۰۰	۱۵۰۰	
ساعات کار لازم برای تولید یک واحد	۴	۴	۴	۴	
جمع ساعات کار لازم	۲۰۰۰	۴۰۰۰	۸۰۰۰	۶۰۰۰	
نرخ دستمزد	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	
بودجه دستمزد محصول (ج)	۴۰۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰	۱۶۰۰۰۰۰	۱۲۰۰۰۰۰	

تمرین ۲) یک واحد صنعتی برای تولید یک نوع وسیله الکترونیکی، به شرح زیر به کار مستقیم نیاز دارد:

طبقه‌بندی کار	ساعات لازم	نرخ دستمزد در ساعت (ریال)
قالب‌گیری و ریخته‌گری	۸	۲۵۰
ماشین‌کاری	۴	۲۷۰
سوار کردن (مونتاژ)	۱۲	۲۰۰

فروش مورد انتظار در ماه‌های خرداد، تیر، مرداد و شهریور به ترتیب ۸۰۰، ۶۰۰، ۵۰۰ و ۴۰۰ واحد است. موجودی این وسیله الکترونیکی در اول خرداد ۲۵۰ واحد است و در آخر هر ماه باید معادل ۵۰ درصد فروش مورد انتظار ماه بعد باشد. با استفاده از این اطلاعات: الف) بودجه مقادیر تولید را برای ماه‌های خرداد الی مرداد تهیه کنید. ب) بودجه دستمزد مستقیم را برای ماه‌های خرداد، تیر و مرداد بر حسب طبقه‌بندی کار تنظیم کنید.

پاسخ)

قسمت الف) بودجه مقادیر تولید برای ماه‌های خرداد الی مرداد

شهریور	مرداد	تیر	خرداد	
۴۰۰	۵۰۰	۶۰۰	۸۰۰	بودجه فروش بر حسب واحد
	۲۰۰	۲۵۰	۳۰۰	بعلاوه: موجودی لازم آخر دوره
	۷۰۰	۸۵۰	۱۱۰۰	جمع نیازمندی
	۲۵۰	۳۰۰	۲۵۰	منهای: موجودی اول دوره
	۴۵۰	۵۵۰	۸۵۰	بودجه‌بندی تولید

قسمت ب) بودجه دستمزد مستقیم برای ماه‌های خرداد، تیر و مرداد بر حسب طبقه‌بندی کار:

مرداد	تیر	خرداد	
قالب‌گیری و ریخته‌گری			
۴۵۰	۵۵۰	۸۵۰	بودجه مقادیر تولید
۸	۸	۸	ساعات کار لازم برای تولید یک واحد
۳۶۰۰	۴۴۰۰	۶۸۰۰	جمع ساعات کار لازم
۲۵۰	۲۵۰	۲۵۰	نرخ دستمزد
۹۰۰۰۰۰	۱۱۰۰۰۰۰	۱۷۰۰۰۰۰	بودجه قالب‌گیری و ریخته‌گری
ماشین‌کاری			
۴۵۰	۵۵۰	۸۵۰	بودجه مقدار تولید
۴	۴	۴	ساعات کار لازم برای تولید یک واحد
۱۸۰۰	۲۲۰۰	۳۴۰۰	جمع ساعات کار لازم
۲۷۰	۲۷۰	۲۷۰	نرخ دستمزد
۴۸۶۰۰۰	۵۹۴۰۰۰	۹۱۸۰۰۰	بودجه ماشین‌کاری
سوار کردن (مونتاژ)			
۴۵۰	۵۵۰	۸۵۰	بودجه مقدار تولید
۱۲	۱۲	۱۲	ساعات کار لازم برای تولید یک واحد
۵۴۰۰	۶۶۰۰	۱۰۲۰۰	جمع ساعات کار لازم
۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	نرخ دستمزد
۱۰۸۰۰۰۰	۱۳۲۰۰۰۰	۲۰۴۰۰۰۰	بودجه سوار کردن (مونتاژ)
۲۴۶۶۰۰۰	۳۰۱۴۰۰۰	۴۶۵۸۰۰۰	جمع بودجه دستمزد

تمرین ۳) شرکت تولیدی آفاق که دو نوع محصول الف و ب را تولید می‌کند، قصد دارد در سال آینده بودجه سربار ساخت را تنظیم کند. اطلاعات مربوط، بر مبنای ارقام گذشته و بودجه‌بندی‌های سال آینده به شرح زیر است:

محصول ب	محصول الف	
۵۰۰۰ واحد	۲۰۰۰ واحد	بودجه فروش
۱۰	۱۵	ساعات کار مستقیم برای تولید یک واحد

اقدام سربار ساخت و نحوه تخصیص آن به شرح زیر می‌باشد:

اقلام ثابت:	
۳۵۰۰۰۰۰	استهلاک تسهیلات تولیدی
۳۰۰۰۰۰۰	سرپرستی فعالیت‌های تولیدی
۱۵۰۰۰۰۰	سایر اقلام ثابت
اقلام متغیر به ازای یک ساعت کار مستقیم:	
۱۰	مواد غیرمستقیم
۱۵	کار غیرمستقیم
۳۰	آب، برق، سوخت، تلفن
۵	نگهداری

با استفاده از اطلاعات بالا:

الف) بودجه سربار ساخت را در سطح فعالیت مورد انتظار تهیه کنید.

ب) نرخ جذب سربار ساخت را بر حسب ساعات کار مستقیم محاسبه کنید.

پاسخ

قسمت الف) بودجه سربار ساخت

جمع سالانه	محصول (ب)	محصول (الف)	
اقلام متغیر:			
۸۰۰۰۰۰۰	$(۵۰۰۰ * ۱۰ * ۱۰) = ۵۰۰۰۰۰$	$(۲۰۰۰ * ۱۵ * ۱۰) = ۳۰۰۰۰۰$	مواد غیرمستقیم
۱۲۰۰۰۰۰	$(۵۰۰۰ * ۱۰ * ۱۵) = ۷۵۰۰۰۰$	$(۲۰۰۰ * ۱۵ * ۱۵) = ۴۵۰۰۰۰$	دستمزد غیرمستقیم
۲۴۰۰۰۰۰	$(۵۰۰۰ * ۱۰ * ۳۰) = ۱۵۰۰۰۰۰$	$(۲۰۰۰ * ۱۵ * ۳۰) = ۹۰۰۰۰۰۰$	آب، برق، سوخت، تلفن
۴۰۰۰۰۰۰	$(۵۰۰۰ * ۱۰ * ۵) = ۲۵۰۰۰۰$	$(۲۰۰۰ * ۱۵ * ۵) = ۱۵۰۰۰۰$	نگهداری
۴۸۰۰۰۰۰۰	۳۰۰۰۰۰۰	۱۸۰۰۰۰۰۰	جمع اقلام متغیر
اقلام ثابت:			
۳۵۰۰۰۰۰۰	۳۵۰۰۰۰۰۰	۳۵۰۰۰۰۰۰	استهلاک تسهیلات تولیدی
۳۰۰۰۰۰۰۰	۳۰۰۰۰۰۰۰	۳۰۰۰۰۰۰۰	سرپرستی فعالیت‌های تولیدی
۱۵۰۰۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰۰۰	سایر اقلام ثابت
۸۰۰۰۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰۰	جمع اقلام ثابت
۱۲۸۰۰۰۰۰۰	۱۱۰۰۰۰۰۰	۹۸۰۰۰۰۰۰	جمع سربار ساخت

قسمت ب) نرخ جذب سربار ساخت بر حسب ساعات کار مستقیم

$$\text{نرخ جذب سربار} = \frac{\text{کل هزینه ها}}{\text{ساعات بودجه شده}} = \frac{12800000}{(2000*15) + (5000*10)} = 160$$

تمرین ۴) شرکت زهره، اطلاعات زیر را در مورد فروش شرکت جمع‌آوری کرده است: ۴۰ درصد فروش کل نقدی است، ۲ درصد تخفیف برای فروش‌های نقدی داده می‌شود، ۶۰ درصد فروش کل نسیه است که ۵۰ درصد آن در ماه فروش، ۳۰ درصد در ماه بعد و ۱۵ درصد دو ماه بعد وصول می‌شود. ضمناً تاریخ وصول ۵ درصد فروش نسیه نامشخص می‌باشد. بودجه فروش ماهانه به شرح زیر تهیه شده است:

ماه	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور
فروش (ریال)	۲۰۰۰۰۰۰	۲۵۰۰۰۰۰	۳۰۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰

با استفاده از ارقام و اطلاعات بالا، یک بودجه نقدی ماهانه برای وصول وجوه فروش سه ماهه دوم سال تهیه کنید.

پاسخ

بودجه نقدی ماهانه برای وصول وجوه فروش سه ماهه دوم سال

شهریور	مرداد	تیر	خرداد	اردیبهشت	فروردین	
۱۶۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰	۱۶۰۰۰۰۰	۱۲۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰	وجوه نقدی حاصل از ۴۰٪ فروش ماه جاری
(۳۲۰۰۰۰)	(۴۰۰۰۰۰)	(۳۲۰۰۰۰)	(۲۴۰۰۰۰)	(۲۰۰۰۰۰)	(۱۶۰۰۰۰)	۲٪ تخفیف ناشی از فروش نقدی
دریافت از محل فروش‌های نسبه:						
۱۲۰۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰۰	۱۲۰۰۰۰۰	۹۰۰۰۰۰	۷۵۰۰۰۰	۶۰۰۰۰۰	وجوه نقدی حاصل از ۵۰٪ مقدار نسبه
۹۰۰۰۰۰	۷۲۰۰۰۰	۵۴۰۰۰۰	۴۵۰۰۰۰	۳۶۰۰۰۰	-	وجوه نقدی حاصل از فروش ماه قبل
۳۶۰۰۰۰	۲۷۰۰۰۰	۲۲۵۰۰۰	۱۸۰۰۰۰	-	-	وجوه نقدی حاصل از فروش دو ماه قبل
۴۰۲۸۰۰۰	۴۴۵۰۰۰۰	۳۵۳۳۰۰۰	-	-	-	جمع وجه نقد

ماه فروردین

وجوه نقدی حاصل از ۴۰٪ فروش: $۸۰۰۰۰۰ = (۲۰۰۰۰۰۰ * ۴۰٪)$

۱۶۰۰۰۰ = ۲٪ تخفیف ناشی از فروش نقدی: $۸۰۰۰۰۰ * ۲٪$

۶۰۰۰۰۰ = ۵۰٪ مقدار نسبه * ۶۰٪: $(۲۰۰۰۰۰۰ * ۶۰٪) * ۵۰٪$

ماه اردیبهشت

وجوه نقدی حاصل از ۴۰٪ فروش: $۱۰۰۰۰۰۰ = (۲۵۰۰۰۰۰ * ۴۰٪)$

۲۰۰۰۰۰ = ۲٪ تخفیف ناشی از فروش نقدی: $۱۰۰۰۰۰۰ * ۲٪$

۷۵۰۰۰۰ = ۵۰٪ مقدار نسبه * ۶۰٪: $(۲۵۰۰۰۰۰ * ۶۰٪) * ۵۰٪$

۳۶۰۰۰۰ = ۳۰٪ مقدار نسبه * ۶۰٪: $(۲۰۰۰۰۰۰ * ۶۰٪) * ۳۰٪$

ماه خرداد

وجوه نقدی حاصل از ۴۰٪ فروش: $۱۲۰۰۰۰۰ = (۳۰۰۰۰۰۰ * ۴۰٪)$

۲۴۰۰۰۰ = ۲٪ تخفیف ناشی از فروش نقدی: $۱۲۰۰۰۰۰ * ۲٪$

۹۰۰۰۰۰ = ۵۰٪ مقدار نسبه * ۶۰٪: $(۳۰۰۰۰۰۰ * ۶۰٪) * ۵۰٪$

۴۵۰۰۰۰ = ۳۰٪ مقدار نسبه * ۶۰٪: $(۲۵۰۰۰۰۰ * ۶۰٪) * ۳۰٪$

۱۸۰۰۰۰ = ۱۵٪ مقدار نسبه * ۶۰٪: $(۲۰۰۰۰۰۰ * ۶۰٪) * ۱۵٪$

ماه تیر

وجوه نقدی حاصل از ۴۰٪ فروش: $۱۶۰۰۰۰۰ = (۴۰۰۰۰۰۰ * ۴۰٪)$

۳۲۰۰۰۰ = ۲٪ تخفیف ناشی از فروش نقدی: $۱۶۰۰۰۰۰ * ۲٪$

۱۲۰۰۰۰۰ = ۵۰٪ مقدار نسبه * ۶۰٪: $(۴۰۰۰۰۰۰ * ۶۰٪) * ۵۰٪$

۵۴۰۰۰۰ = ۳۰٪ مقدار نسبه * ۶۰٪: $(۳۰۰۰۰۰۰ * ۶۰٪) * ۳۰٪$

۲۲۵۰۰۰ = ۱۵٪ مقدار نسبه * ۶۰٪: $(۲۵۰۰۰۰۰ * ۶۰٪) * ۱۵٪$

تمرین ۵) یک فروشگاه زنجیره‌ای، پیش‌بینی شش ماهه فروش خود را به شرح زیر تهیه کرده است:

شهریور	مرداد	تیر	خرداد	اردیبهشت	فروردین	ماه
۱۶۰۰۰۰۰۰	۱۶۰۰۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰۰۰	۱۲۰۰۰۰۰۰	۹۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰	بودجه فروش (ریال)

این فروشگاه، در حدود ۶۰ درصد از کالاهای خود را به طور نسبه می‌فروشد. وصول مطالبات معمولاً به شرح زیر است: ۴۰ درصد در ماه فروش، ۳۰ درصد در ماه بعد از فروش، ۲۶ درصد دو ماه بعد از فروش بعلاوه ۲ درصد جریمه. تاریخ وصول ۴ درصد از فروش‌های نسبه نیز نامشخص می‌باشد. یک سفته به مبلغ ۳۲۰۰۰۰۰۰ ریال در تاریخ ۲۹ شهریور وصول می‌گردد. با استفاده از این اطلاعات، فهرست وصولی‌های نقدی این فروشگاه را در ماه‌های تیر، مرداد و شهریور تنظیم نمایید.

پاسخ)

فهرست وصولی‌های نقدی در ماه‌های تیر، مرداد و شهریور

شهریور	مرداد	تیر	خرداد	اردیبهشت	فروردین	
۶۴۰۰۰۰۰	۶۴۰۰۰۰۰	۶۰۰۰۰۰۰	۴۸۰۰۰۰۰	۳۶۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰	وجوه نقدی حاصل از فروش ماه جاری
دریافت از محل فروش‌های نسبه:						
۴۸۰۰۰۰۰	۴۵۰۰۰۰۰	۳۶۰۰۰۰۰	۲۷۰۰۰۰۰	۳۰۰۰۰۰۰	-	وجوه نقدی حاصل از فروش ماه قبل
۳۹۷۸۰۰۰	۳۱۸۲۴۰۰	۲۳۸۶۸۰۰	۲۶۵۲۰۰۰	-	-	وجوه نقدی حاصل از فروش دو ماه قبل
۳۲۰۰۰۰۰					-	وصول سفته
۱۸۳۷۸۰۰۰	۱۴۰۸۲۴۰۰	۱۱۹۸۶۸۰۰	۱۰۱۵۲۰۰۰	۶۶۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰	جمع وجه نقد

تمرین ۶) یک فروشگاه توزیع‌کننده لاستیک اتومبیل، سه نوع لاستیک عمده الف، ب و ج را به فروش می‌رساند. پیش‌بینی فروش در ۴ ماه اول سال ۱۳۸۴ به شرح زیر است:

مقدار				
نوع لاستیک	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر
الف	۱۰۰	۲۰۰	۳۰۰	۴۰۰
ب	۵۰۰	۶۰۰	۸۰۰	۹۰۰
ج	۲۰۰	۲۰۰	۳۰۰	۴۰۰

موجودی لاستیک‌ها در آخر اسفند سال ۱۳۸۳ به شرح زیر بوده است: ۶۰ حلقه لاستیک نوع الف، ۱۰۰ حلقه لاستیک نوع ب و ۱۸۰ حلقه لاستیک نوع ج. نظر مدیریت این فروشگاه در سال ۱۳۸۴، نگهداری موجودی آخر هر ماه معادل ۴۰ درصد فروش ماه بعد می‌باشد. با استفاده از این اطلاعات، یک بودجه خرید لاستیک برای هر یک از ماه‌های فروردین، اردیبهشت و خرداد تهیه نمایید.

(پاسخ)

بودجه خرید لاستیک برای هر یک از ماه‌های فروردین، اردیبهشت و خرداد

تیر	خرداد	اردیبهشت	فروردین	
لاستیک الف				
۴۰۰	۳۰۰	۲۰۰	۱۰۰	بودجه فروش بر حسب واحد
	۱۶۰	۱۲۰	۸۰	بعلاوه: موجودی لازم آخر دوره
	۴۶۰	۳۲۰	۱۸۰	جمع نیازمندی
	۱۲۰	۸۰	۶۰	منهای: موجودی اول دوره
	۳۴۰	۲۴۰	۱۲۰	بودجه‌بندی خرید لاستیک الف
لاستیک ب				
۹۰۰	۸۰۰	۶۰۰	۵۰۰	بودجه فروش بر حسب واحد
	۳۶۰	۳۲۰	۲۴۰	بعلاوه: موجودی لازم آخر دوره
	۱۱۶۰	۹۲۰	۷۴۰	جمع نیازمندی
	۳۲۰	۲۴۰	۱۰۰	منهای: موجودی اول دوره
	۸۴۰	۶۸۰	۶۴۰	بودجه‌بندی خرید لاستیک ب
لاستیک ج				
۴۰۰	۳۰۰	۲۰۰	۲۰۰	بودجه فروش بر حسب واحد
	۱۶۰	۱۲۰	۸۰	بعلاوه: موجودی لازم آخر دوره
	۴۶۰	۳۲۰	۲۸۰	جمع نیازمندی
	۱۲۰	۸۰	۱۸۰	منهای: موجودی اول دوره
	۳۴۰	۲۴۰	۱۰۰	بودجه‌بندی خرید لاستیک ج

تمرین ۷) یک شرکت تولیدکننده وسایل برقی اتومبیل، دو نوع محصول دینام و کوئیل تولید می‌کند و به کارخانجات اتومبیل‌سازی می‌فروشد. مدیریت این شرکت انتظار دارد که در سال ۱۳۸۴ تعداد ۱۲۰۰۰۰ دینام و ۱۸۰۰۰۰ کوئیل به فروش رساند. کوئیل‌ها از قرار هر عدد ۱۲۰۰ ریال و دینام‌ها از قرار هر عدد ۵۰۰۰ ریال به فروش می‌رسد. توزیع فروش سالانه بین ماه‌های سال به شرح زیر پیش‌بینی شده است:

ماه	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور	مهر	آبان	آذر	دی	بهمن	اسفند
درصد فروش سالانه	۶٪	۶٪	۸٪	۶٪	۴٪	۲٪	۱۰٪	۱۲٪	۱۴٪	۱۴٪	۱۰٪	۸٪

این شرکت در نظر دارد که موجودی آخر ماه خود را همواره در سطح ۳۰٪ فروش مورد انتظار ماه بعد نگهدارد. موجودی اول ماه فروردین در سطح ۴۵۰۰ دینام و ۶۰۰۰ کوئیل پیش‌بینی شده است. فروش مورد انتظار ماه فروردین سال ۱۳۸۵ در سطح ۸۰۰۰ دینام و ۱۲۰۰۰ کوئیل می‌باشد. با استفاده از این اطلاعات:

الف) یک بودجه فروش ماهانه برای هر یک از محصولات و همچنین فروش هر دو محصول تنظیم نمایید.

ب) برای هر یک از محصولات و در هر یک از ماه‌ها، بودجه مقدار موجودی آخر ماه را تهیه کنید.

پ) یک بودجه مقادیر تولید ماهانه برای هر یک از محصولات تنظیم کنید.

پاسخ)

قسمت الف) بودجه فروش

جمع فروش	محصول کوئیل		محصول دینام		
	مبلغ	مقدار	مبلغ	مقدار	
۴۸۹۶۰۰۰۰	۱۲۹۶۰۰۰۰	۱۰۸۰۰	$۷۲۰۰ \times ۵۰۰۰ = ۳۶۰۰۰۰۰۰$	$۱۲۰۰۰۰ \times ۶\% = ۷۲۰۰$	فروردین
۴۸۹۶۰۰۰۰	۱۲۹۶۰۰۰۰	۱۰۸۰۰	۳۶۰۰۰۰۰۰	$۱۲۰۰۰۰ \times ۶\% = ۷۲۰۰$	اردیبهشت
۶۵۲۸۰۰۰۰	۱۷۲۸۰۰۰۰	۱۴۴۰۰	۴۸۰۰۰۰۰۰	$۱۲۰۰۰۰ \times ۸\% = ۹۶۰۰$	خرداد
۴۸۹۶۰۰۰۰	۱۲۹۶۰۰۰۰	۱۰۸۰۰	۳۶۰۰۰۰۰۰	$۱۲۰۰۰۰ \times ۶\% = ۷۲۰۰$	تیر
۳۲۶۴۰۰۰۰	۸۶۴۰۰۰۰	۷۲۰۰	۲۴۰۰۰۰۰۰	$۱۲۰۰۰۰ \times ۴\% = ۴۸۰۰$	مرداد
۱۶۳۲۰۰۰۰	۴۳۲۰۰۰۰	۳۶۰۰	۱۲۰۰۰۰۰۰	$۱۲۰۰۰۰ \times ۲\% = ۲۴۰۰$	شهریور
۶۲۱۶۰۰۰۰	۲۱۶۰۰۰۰	۱۸۰۰	۶۰۰۰۰۰۰۰	$۱۲۰۰۰۰ \times ۱\% = ۱۲۰۰۰$	مهر
۹۷۹۲۰۰۰۰	۲۵۹۲۰۰۰۰	۲۱۶۰۰	۷۲۰۰۰۰۰۰	$۱۲۰۰۰۰ \times ۱۲\% = ۱۴۴۰۰$	آبان
۱۱۴۲۴۰۰۰۰	۳۰۲۴۰۰۰۰	۲۵۲۰۰	۸۴۰۰۰۰۰۰	$۱۲۰۰۰۰ \times ۱۴\% = ۱۶۸۰۰$	آذر
۱۱۴۲۴۰۰۰۰	۳۰۲۴۰۰۰۰	۲۵۲۰۰	۸۴۰۰۰۰۰۰	$۱۲۰۰۰۰ \times ۱۴\% = ۱۶۸۰۰$	دی
۶۳۰۲۴۰۰۰۰	۲۰۱۶۰۰۰۰	۱۶۸۰۰	۶۰۰۰۰۰۰۰	$۱۲۰۰۰۰ \times ۱۰\% = ۱۲۰۰۰$	بهمن
۶۵۲۸۰۰۰۰۰	۱۷۲۸۰۰۰۰	۱۴۴۰۰	۴۸۰۰۰۰۰۰	$۱۲۰۰۰۰ \times ۸\% = ۹۶۰۰$	اسفند

قسمت ب) بودجه مقدار موجودی آخر ماه

اسفند	بهمن	دی	آذر	آبان	مهر	شهریور	مرداد	تیر	خرداد	اردیبهشت	فروردین	محصول دینام
۲۴۰۰	۲۸۸۰	۳۶۰۰	۵۰۴۰	۵۰۴۰	۴۳۲۰	۳۶۰۰	۷۲۰	۱۴۶۰	۲۱۶۰	۲۸۸۰	۲۱۶۰	محصول دینام
۳۶۰۰	۴۳۲۰	۵۰۴۰	۷۵۶۰	۷۵۶۰	۶۴۸۰	۵۴۰	۱۰۸۰	۲۱۶۰	۳۲۴۰	۴۳۲۰	۳۲۴۰	محصول کوئیل

قسمت پ) بودجه مقادیر تولید ماهانه

اسفند	بهمن	دی	آذر	آبان	مهر	شهریور	مرداد	تیر	خرداد	اردیبهشت	فروردین	محصول دینام
محصول دینام												
۹۶۰۰	۱۲۰۰۰	۱۶۸۰۰	۱۶۸۰۰	۱۴۴۰۰	۱۲۰۰۰	۲۴۰۰	۴۸۰۰	۷۲۰۰	۹۶۰۰	۷۲۰۰	۷۲۰۰	بودجه فروش بر حسب واحد
۲۴۰۰	۲۸۸۰	۳۶۰۰	۵۰۴۰	۵۰۴۰	۴۳۲۰	۳۶۰۰	۷۲۰	۱۴۶۰	۲۱۶۰	۲۸۸۰	۲۱۶۰	بعلاوه: موجودی لازم آخر دوره
۱۲۰۰۰	۱۴۸۸۰	۲۰۴۰۰	۲۱۸۴۰	۱۹۴۴۰	۱۶۳۲۰	۶۰۰۰	۵۵۲۰	۸۶۴۰	۱۱۷۶۰	۱۰۰۸۰	۸۳۶۰	جمع نیازمندی
۲۴۰۰	۲۸۸۰	۳۶۰۰	۵۰۴۰	۵۰۴۰	۴۳۲۰	۳۶۰۰	۷۲۰	۱۴۶۰	۲۱۶۰	۲۸۸۰	۴۵۰۰	منهای: موجودی اول دوره
۹۱۲۰	۱۱۲۸۰	۱۵۳۶۰	۱۶۸۰۰	۱۵۱۲۰	۱۲۷۲۰	۵۲۸۰	۴۰۸۰	۶۴۸۰	۸۸۸۰	۷۹۲۰	۳۸۶۰	بودجه‌بندی تولید
محصول کوئیل												
۱۴۴۰۰	۱۶۸۰۰	۲۵۲۰۰	۲۵۲۰۰	۲۱۶۰۰	۱۸۰۰	۳۶۰۰	۷۲۰۰	۱۰۸۰۰	۱۴۴۰۰	۱۰۸۰۰	۱۰۸۰۰	بودجه فروش بر حسب واحد

۳۶۰۰	۴۳۲۰	۵۰۴۰	۷۵۶۰	۷۵۶۰	۶۴۸۰	۵۴۰	۱۰۸۰	۲۱۶۰	۳۲۴۰	۴۳۲۰	۳۲۴۰	بعلاوه: موجودی لازم آخر دوره
۱۸۰۰۰	۳۱۱۲۰	۳۰۲۴۰	۳۲۷۶۰	۲۹۱۶۰	۸۲۸۰	۴۱۴۰	۸۲۸۰	۸۶۴۰	۱۷۶۴۰	۱۵۱۲۰	۱۴۰۴۰	جمع نیازمندی
۳۶۰۰	۴۳۲۰	۵۰۴۰	۷۵۶۰	۷۵۶۰	۶۴۸۰	۵۴۰	۱۰۸۰	۲۱۶۰	۳۲۴۰	۴۳۲۰	۶۰۰۰	منهای: موجودی اول دوره
۱۳۶۸۰	۱۶۰۸۰	۲۲۶۸۰	۲۵۲۰۰	۲۲۶۸۰	۷۷۴۰	۳۰۶۰	۶۱۲۰	۵۴۰۰	۱۳۳۲۰	۱۱۸۸۰	۸۰۴۰	بودجه‌بندی تولید

تمرین ۸) شرکت تولیدی آفتاب دو محصول Y و Z را تولید می‌کند. مسئول بودجه این شرکت ارقام و اطلاعات زیر را فراهم کرده است:

محصول	تعداد	قیمت فروش هر واحد	موجودی اول دوره	موجودی لازم در آخر دوره
Y	۵۰۰۰	۸۰۰۰	۸۰۰	۱۰۰۰
Z	۲۰۰۰	۱۰۰۰۰	۵۰۰	۳۰۰

عوامل تولید	واحد اندازه‌گیری	نرخ یک واحد (ریال)	مقدار لازم برای تولید یک واحد محصول	
			Z	Y
ماده اولیه RS _۱	کیلو	۲۰۰	-	۲
ماده اولیه RS _۲	کیلو	۳۰۰	۲	۳
ماده اولیه RS _۳	لیتر	۵۰۰	۲	۱
ماده اولیه RS _۴	لیتر	۳۰۰	۲	-
کارگر نیمه ماهر	ساعت	۵۰۰	۲	۴
کارگر ماهر	ساعت	۸۰۰	۳	-

مواد اولیه	واحد	موجودی مورد انتظار اول دوره	موجودی لازم در آخر دوره
ماده اولیه RS _۱	کیلو	۶۰۰	۸۰۰
ماده اولیه RS _۲	کیلو	۱۰۰۰	۱۵۰۰
ماده اولیه RS _۳	لیتر	۲۰۰۰	۱۰۰۰
ماده اولیه RS _۴	لیتر	۲۰۰	۲۰۰

نرخ سربار ساخت مساوی ۴۰۰ ریال به ازای یک ساعت کار مستقیم است. ضمناً در ارزیابی موجودی‌ها از روش FIFO استفاده می‌شود. با استفاده از این اطلاعات:

الف) بودجه‌های فروش، مقادیر تولید، خرید مواد مستقیم و دستمزد مستقیم را تهیه کنید.

ب) بودجه بهای تمام شده کالای فروش رفته را با فرض این‌که در اول دوره بهای تمام شده یک واحد از محصول Y مساوی ۳۸۰۰ ریال و یک واحد از محصول Z مساوی ۷۰۰۰ ریال باشد، تنظیم نمایید.

پاسخ)

قسمت الف)

بودجه فروش

مبلغ کل	تعداد	
۴۰۰۰۰۰۰۰	۵۰۰۰	محصول Y
۲۰۰۰۰۰۰۰۰	۲۰۰۰	محصول Z

بودجه مقادیر تولید

محصول Z	محصول Y	
۲۰۰۰	۵۰۰۰	بودجه فروش بر حسب واحد
۳۰۰	۱۰۰۰	بعلاوه: موجودی لازم آخر دوره
۲۳۰۰	۶۰۰۰	جمع نیازمندی
۵۰۰	۸۰۰	منهای: موجودی اول دوره
۱۸۰۰	۵۲۰۰	بودجه‌بندی تولید

بودجه خرید مواد مستقیم

ماده اولیه RS _۴	ماده اولیه RS _۳	ماده اولیه RS _۲	ماده اولیه RS _۱	
۳۶۰۰	۸۸۰۰	$(۳*۵۲۰۰)+(۲*۱۸۰۰)=۱۹۲۰۰$	$۲*۵۲۰۰=۱۰۴۰۰$	مقدار مورد نیاز
۲۰۰	۱۰۰۰	۱۵۰۰	۸۰۰	موجودی لازم آخر دوره
۳۸۰۰	۹۸۰۰	۲۰۷۰۰	۱۱۲۰۰	جمع نیازمندی‌ها
۲۰۰	۲۰۰۰	۱۰۰۰	۶۰۰	کسر می‌شود موجودی اول دوره
۳۶۰۰	۷۸۰۰	۱۹۷۰۰	۱۰۶۰۰	مقدار خرید
۳۰۰	۵۰۰	۳۰۰	۲۰۰	قیمت هر واحد ماده اولیه
۱۰۸۰۰۰۰	۳۹۰۰۰۰۰	۵۹۱۰۰۰۰	۲۱۲۰۰۰۰	بودجه خرید ماده اولیه

بودجه دستمزد مستقیم

محصول Y			
		۵۲۰۰	بودجه مقدار تولید
		۴	ساعات کار لازم کارگر نیمه‌ماهر برای تولید یک واحد
		۲۰۸۰۰	جمع ساعات کار لازم
		۵۰۰	نرخ دستمزد
۱۰۴۰۰۰۰۰			بودجه دستمزد محصول Y
محصول Z			
		۱۸۰۰	بودجه مقدار تولید
		۲	ساعات کار لازم کارگر نیمه‌ماهر برای تولید یک واحد
		۳۶۰۰	جمع ساعات کار لازم کارگر نیمه‌ماهر
		۵۰۰	نرخ دستمزد
	۱۸۰۰۰۰۰		بودجه دستمزد کارگر نیمه‌ماهر
		۱۸۰۰	بودجه مقدار تولید
		۳	ساعات کار لازم کارگر نیمه‌ماهر برای تولید یک واحد
		۵۴۰۰	جمع ساعات کار لازم کارگر ماهر
		۸۰۰	نرخ دستمزد
	۴۳۲۰۰۰۰		بودجه دستمزد کارگر ماهر
۶۱۲۰۰۰۰			بودجه دستمزد محصول Z
۱۶۵۲۰۰۰۰			کل دستمزد بودجه شده برای تولید

قسمت ب) بودجه بهای تمام شده کالای فروش رفته

محصول Z	محصول Y	
۵۰۰	۸۰۰	موجودی کالای اول دوره بر حسب تعداد
۷۰۰۰	۳۸۰۰	بهای تمام شده یک واحد
۳۵۰۰۰۰۰	۳۰۴۰۰۰۰	بهای تمام شده موجودی کالای اول دوره
۱۸۰۰	۵۲۰۰	تولید سال بر حسب تعداد
۷۶۰۰	۵۴۰۰	بهای تمام شده یک واحد
۱۳۶۸۰۰۰۰	۲۸۰۸۰۰۰۰	بهای تمام شده تولید
۱۷۱۸۰۰۰۰	۳۱۱۲۰۰۰۰	جمع بهای تمام شده کالای آماده فروش
۳۰۰	۱۰۰۰	منهای موجودی آخر دوره بر حسب تعداد
۷۶۰۰	۵۴۰۰	بهای تمام شده یک واحد
۲۲۸۰۰۰۰	۵۴۰۰۰۰۰	کسر می‌شود بهای تمام شده موجودی آخر دوره

۱۴۹۰۰۰۰۰	۲۵۷۲۰۰۰۰	جمع بهای تمام شده کالای فروش رفته
----------	----------	-----------------------------------

تمرین ۹) شرکت رفا، بودجه‌های فروش را در دوره‌های سه ماهه و برحسب مناطق فروش تهیه می‌کند. این شرکت دو نوع محصول تولید می‌کند و به فروش می‌رساند. فروش شرکت بین پنج منطقه فروش تقسیم شده است. هر یک از مدیران فروش مناطق پنجگانه، پیش‌بینی فروش منطقه خود را برحسب تعداد محصول تهیه می‌نماید. در صورت لزوم، این پیش‌بینی‌ها در اداره مرکزی شرکت مورد تجدیدنظر نیز قرار می‌گیرد. محصولات تولیدی شرکت که الف و ب نامیده می‌شود به ترتیب به مبلغ ۲۰۰۰ ریال و ۳۰۰۰ ریال به فروش می‌رسد. پیش‌بینی‌های مدیران فروش مناطق برای سال ۱۳۸۵ به شرح زیر است:

منطقه	محصول الف (تعداد)	محصول ب (تعداد)
شمال شرق	۴۰۰۰	۸۰۰۰
جنوب شرق	۹۰۰۰	۵۰۰۰
غرب	۱۰۰۰۰	۱۵۰۰۰
جنوب غرب	۵۰۰۰	۲۰۰۰
شمال غرب	۶۰۰۰	۱۰۰۰۰

مدیریت شرکت بر این باور است که به علت شرایط جوی، پیش‌بینی مدیران فروش مناطق شمال شرق و غرب شرکت به ترتیب باید به میزان ۱۰٪ و ۲۰٪ کاهش یابد. فروش سالانه هر دو محصول بر مبنای درصدهای مشروح زیر بین چهار دوره سه ماهه تقسیم شده است:

منطقه	سه ماهه				جمع درصد
	اول	دوم	سوم	چهارم	
شمال شرق	۱۰	۴۰	۳۰	۲۰	۱۰۰
جنوب شرق	۲۰	۲۰	۲۰	۴۰	۱۰۰
غرب	۱۵	۳۰	۳۰	۲۵	۱۰۰
جنوب غرب	۲۵	۲۰	۲۰	۳۵	۱۰۰
شمال غرب	۱۰	۵۰	۳۰	۱۰	۱۰۰

بر مبنای اطلاعات بالا، بودجه فروش را در هر یک از دوره‌های سه ماهه برای هر یک از محصولات به تفکیک هر یک از مناطق پنجگانه و برای شرکت به طور کلی تهیه کنید.

پاسخ)

بودجه فروش

جمع فروش	محصول ب		محصول الف		
	مبلغ	مقدار	مبلغ	مقدار	
سه ماهه					
۲۵۴۸۰۰۰۰	۱۵۰۶۰۰۰۰	۵۰۲۰	☒ ۱۰۴۲۰۰۰۰	۵۲۱۰	۱
۵۷۹۲۰۰۰۰	۳۸۶۴۰۰۰۰	۱۲۸۸۰	۱۹۲۸۰۰۰۰	۹۶۴۰	۲
۴۶۶۴۰۰۰۰	۳۰۴۸۰۰۰۰	۱۰۱۶۰	۱۶۱۶۰۰۰۰	۸۰۸۰	۳
۴۱۷۶۰۰۰۰	۲۴۴۲۰۰۰۰	۸۱۴۰	۱۷۳۴۰۰۰۰	۸۶۷۰	۴
۱۷۱۸۰۰۰۰۰	۱۰۸۶۰۰۰۰۰	۳۶۲۰۰	۶۳۲۰۰۰۰۰	۳۱۶۰۰	جمع

$$\text{✓ } ۳۶۰۰ = ((۴۰۰۰ * \%۱۰) - ۴۰۰۰)$$

$$۷۲۰۰۰۰ = ۲۰۰۰ * ۳۶۰۰$$

$$۷۲۰۰۰۰ = \%۱۰ * ۷۲۰۰۰۰$$

$$۱۸۰۰۰۰۰ = ۲۰۰۰ * ۹۰۰۰$$

$$۳۶۰۰۰۰۰ = \%۲۰ * ۱۸۰۰۰۰۰$$

$$۸۰۰۰ = ((۱۰۰۰۰ * \%۲۰) - ۱۰۰۰۰)$$

$$۱۶۰۰۰۰۰ = ۲۰۰۰ * ۸۰۰۰$$

$$۲۴۰۰۰۰۰ = \%۱۵ * ۱۶۰۰۰۰۰$$

$$۱۰۰۰۰۰۰ = ۲۰۰۰ * ۵۰۰۰$$

$$۲۵۰۰۰۰۰ = ۰.۲۵ * ۱۰۰۰۰۰۰۰$$

$$۱۲۰۰۰۰۰ = ۰.۰۶ * ۲۰۰۰۰۰۰$$

$$۱۲۰۰۰۰۰ = ۰.۱۰ * ۱۲۰۰۰۰۰۰$$

$$۱۰۴۲۰۰۰۰ = ۱۲۰۰۰۰۰ + ۲۵۰۰۰۰۰ + ۲۴۰۰۰۰۰ + ۳۶۰۰۰۰۰ + ۷۲۰۰۰۰۰$$

تمرین ۱۰) کارخانه تولیدی الف، یک نوع جرثقیل هیدرولیک تولید می کند که اقلام بهای تمام شده آن به شرح زیر است:

ریال	
اقلام متغیر:	
۱۳۲۰۰۰۰	مواد مستقیم یک واحد محصول
۷۰۰۰۰۰	دستمزد مستقیم یک واحد محصول
اقلام ثابت:	
۱۳۰۰۰۰۰۰	عوارض و مالیات بر دارایی
۱۸۰۰۰۰۰۰	بیمه
۲۵۰۰۰۰۰۰	استهلاک ساختمان
۲۲۰۰۰۰۰۰	استهلاک تجهیزات

اقلام مختلط

در سطح فعالیت ۱۲۰۰۰۰ ساعت کار مستقیم	در سطح فعالیت ۱۵۰۰۰۰ ساعت کار مستقیم	
ریال	ریال	
۱۸۰۰۰۰۰۰	۲۱۰۰۰۰۰۰	مواد غیرمستقیم
۲۷۰۰۰۰۰۰	۳۳۰۰۰۰۰۰	دستمزد غیرمستقیم
۶۶۰۰۰۰۰۰	۷۲۰۰۰۰۰۰	سایر اقلام سربار
۱۲۰۰۰۰۰۰۰	۱۲۷۵۰۰۰۰۰	هزینه های اداری و فروش

۱. با استفاده از روش حد بالا و حد پایین، فهرستی برای نشان دادن گرایش های اقلام مختلط تهیه کنید (تجزیه اقلام مختلط به اقلام ثابت و متغیر).

۲. یک بودجه قابل انعطاف در سطح فعالیت ۱۷۵۱۷۵ ساعت کار مستقیم یا تولید ۲۷۵ دستگاه جرثقیل تهیه نمایید.

پاسخ

قسمت ۱)

مواد غیرمستقیم:

$$\text{هزینه کل در پایین ترین سطح فعالیت} - \text{هزینه کل در بالا ترین سطح فعالیت} = \frac{\text{هزینه کل در پایین ترین سطح فعالیت} - \text{هزینه کل در بالا ترین سطح فعالیت}}{\text{پایین ترین سطح فعالیت} - \text{بالا ترین سطح فعالیت}}$$

$$b = \frac{21000000 - 18000000}{150000 - 120000} = ۱۰۰$$

$$\text{سطح } ۱۵۰۰۰۰: y = a + bx$$

$$۲۱۰۰۰۰۰ = a + (۱۰۰ * ۱۵۰۰۰۰) \quad a = ۶۰۰۰۰۰۰ = \text{هزینه ثابت}$$

$$\text{سطح } ۱۲۰۰۰۰: y = a + bx$$

$$۱۸۰۰۰۰۰ = a + (۱۰۰ * ۱۲۰۰۰۰) \quad a = ۶۰۰۰۰۰۰ = \text{هزینه ثابت}$$

دستمزد غیرمستقیم:

$$b = \frac{۳۳۰۰۰۰۰ - ۲۷۰۰۰۰۰}{۱۵۰۰۰۰ - ۱۲۰۰۰۰} = ۲۰۰$$

$$\text{سطح } ۱۵۰۰۰۰: y = a + bx$$

$$۳۳۰۰۰۰۰ = a + (۲۰۰ * ۱۵۰۰۰۰) \quad a = ۳۰۰۰۰۰۰ = \text{هزینه ثابت}$$

$$\text{سطح } ۱۲۰۰۰۰: y = a + bx$$

$$۲۷۰۰۰۰۰ = a + (۲۰۰ * ۱۲۰۰۰۰) \quad a = ۳۰۰۰۰۰۰ = \text{هزینه ثابت}$$

سایر اقلام سربار:

$$b = \frac{۷۲۰۰۰۰۰ - ۶۶۰۰۰۰۰}{۱۵۰۰۰۰ - ۱۲۰۰۰۰} = ۲۰۰$$

$$150000 \text{ سطح: } y = a + bx$$

$$720000 = a + (200 * 150000) \quad a = 420000 = \text{هزینه ثابت}$$

$$120000 \text{ سطح: } y = a + bx$$

$$660000 = a + (200 * 120000) \quad a = 420000 = \text{هزینه ثابت}$$

هزینه‌های اداری و فروش:

$$b = \frac{12750000 - 12000000}{150000 - 120000} = 250$$

$$150000 \text{ سطح: } y = a + bx$$

$$12750000 = a + (250 * 150000) \quad a = 9000000 = \text{هزینه ثابت}$$

$$120000 \text{ سطح: } y = a + bx$$

$$12000000 = a + (250 * 120000) \quad a = 9000000 = \text{هزینه ثابت}$$

قسمت ۲) بودجه اقلام بهای تمام شده در سطح فعالیت ۲۷۵ دستگاه جرثقیل

جمع کل	برای یک واحد	
اقلام متغیر:		
$1320000 * 275 = 363000000$	۱۳۲۰۰۰۰	مواد مستقیم
$700000 * 275 = 192500000$	۷۰۰۰۰۰	دستمزد مستقیم
اقلام ثابت:		
۱۳۰۰۰۰۰۰		عوارض و مالیات بر دارایی
۱۸۰۰۰۰۰۰		بیمه
۲۵۰۰۰۰۰۰		استهلاک ساختمان
۲۲۰۰۰۰۰۰		استهلاک تجهیزات
اقلام مختلط:		
$(175175 * 100 + 6000000) = 23517500$		مواد غیرمستقیم
$(175175 * 200 + 3000000) = 38035000$		دستمزد غیرمستقیم
$(175175 * 200 + 42000000) = 77035000$		سایر اقلام سربار
$(175175 * 250 + 90000000) = 133793750$		هزینه‌های اداری و فروش

تمرین ۱۱) اطلاعات و ارقام زیر در مورد شرکت آلفا در شش ماهه اول سال ۱۳۸۴ گردآوری شده است:
الف) برآورد بودجه فروش شرکت آلفا در شش ماهه اول سال ۱۳۸۴:

ماه	پیش‌بینی فروش (میلیون ریال)
فروردین	۱۰
اردیبهشت	۹
خرداد	۱۲
تیر	۱۵
مرداد	۱۶
شهریور	۱۶

ب) در این شرکت، معمولاً ۶۰٪ فروش‌ها، نسبیته انجام می‌شود. وصول مبالغ فروش نسبیته به شرح زیر پیش‌بینی می‌گردد:

۴۰٪ در ماه فروش، ۳۰٪ در ماه پس از فروش، ۲۶٪ دو ماه پس از ماه فروش به اضافه ۲٪ جریمه دیرکرد، ۴٪ بلاوصول می‌ماند.

ج) در تاریخ ۱۴ تیر ماه ۱۳۶۵، موعد واریز یک بدهی بانکی فرا می‌رسد که لازم است مبلغ ۱۲۰۰۰۰۰۰ ریال پرداخت گردد.

د) در تاریخ ۲۹ شهریور ماه، یک سند دریافتی به مبلغ ۳۲۰۰۰۰۰۰ ریال به اضافه ۱۰٪ سود تضمین شده سالانه برای مدت شش ماه وصول می‌شود.

پاسخ)

بودجه نقدی

شهریور	مرداد	تیر	خرداد	اردیبهشت	فروردین	
۶۴۰۰۰۰۰	۶۴۰۰۰۰۰	۶۰۰۰۰۰۰	۴۸۰۰۰۰۰	۳۶۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰	وجوه نقدی حاصل از فروش ماه جاری
۳۸۴۰۰۰۰	۳۸۴۰۰۰۰	۳۶۰۰۰۰۰	۲۸۸۰۰۰۰	۲۱۶۰۰۰۰	۲۴۰۰۰۰۰	وجوه نقدی حاصل از فروش نسبه ماه جاری
۲۸۸۰۰۰۰	۲۷۰۰۰۰۰	۲۱۶۰۰۰۰	۱۶۲۰۰۰۰	۱۸۰۰۰۰۰		وجوه نقدی حاصل از فروش ماه قبل
۲۳۸۶۸۰۰	۱۹۰۹۴۴۰	۱۴۳۲۰۸۰	۱۵۹۱۲۰۰ ☒			وجوه نقدی حاصل از فروش دو ماه قبل
		۱۲۰۰۰۰۰				کسر می شود: بدهی بانک
۳۲۰۰۰۰۰						اسناد دریافتنی
	۱۴۸۴۹۴۴۰	۱۱۹۹۲۰۸۰	۱۰۸۹۱۲۰۰			موجودی نقدی آخر دوره

$$\checkmark (۱۰۰۰۰۰۰۰ * \%۶۰ * \%۲۶) = ۱۵۶۰۰۰۰$$

$$\%۲ * ۱۵۶۰۰۰۰ = ۳۱۲۰۰$$

$$۱۵۹۱۲۰۰ = ۳۱۲۰۰ + ۱۵۶۰۰$$